

“JE MAG NU OOK ALS GEWONE STERVELING OP HET BORDES VAN PALEIS SOESTDIJK WUIVEN NAAR DE MENIGTE

Tussen de hoge bomen is de eerste tussenstop al te zien. We fietsen elektrisch het pad op, in de richting van paleis Soestdijk. Een koninklijk gevoel overvalt je bij het betreden van de tuin van het paleis. Een eindje verderop is de immense achtertuin met vijverpartij waar koningin Juliana zo graag in de grond zat te wroeten.

Via de oranjerie – nu een restaurant – komen we uit bij het witte huis. Niet in Washington, maar dat 'gewone' huis in Baarn. Kijk, daarboven: de werkkamer van Juliana. De gordijnen waren altijd open, transparantie was een groot goed. En wat leuk: sinds kort mag je ook als gewone sterveling op het bordes staan en wuiven naar de denkbeeldige menigte die zich langs het paleis beweegt. Wat een eer. Gelukkig is er de gids die ons met beide benen terug op de grond zet. Via de personeelsingang floepen we het paleis in.

We betreden de oudste kamer van Soestdijk. Deze Kanonnenkamer stamt uit de tijd van prins Maurits. Grote schilderijen aan de wand laten de rijke geschiedenis van de Oranjes zien. Kleine kanonnen staan opgesteld. Mogelijk kregen de kinderen van koning Willem II en Anna Paulowna deze cadeau op hun verjaardag, om alvast te oefenen met oorlogvoeren.

Dan komen we in de witte eetzaal. Die stamt qua inrichting uit 1820 en was een cadeau aan Willem II. De stoel van koningin-regentes Emma is verlaagd, anders reikte de kleine dame met de voetjes niet tot de vloer. Via onopvallende, 'geheimde' deuren bediende het personeel de gasten. Gebeurde er een ongelukje, morste een gast bijvoorbeeld rode wijn over haar peperdure jurk, dan werd de gast onopvallend meegenomen achter de schermen. De voorraad jurken en andere kleding was groot, met een blinkende schone outfit kon de gast weer plaatsnemen. De geheime entree had nog een ander doel. Het was de plek voor muizenvallen: het stikte van dit ongedierte in het paleis.

Na bezoekjes aan de chique Empiresalon, de Stuczaal, de Leu-

venzaal en de Waterloozaal maken we een tijdreis naar de vertrekken van het toenmalig koninklijk paar Juliana en Bernhard. In 1937 werd voor hen binnen de muren van het paleis een voor die tijd moderne villa neergezet.

DOE MAAR GEWOON

Korte tijd daarna staan we in een intieme kamer van Juliana en Bernhard: de huiskamer c.q. bibliotheek. De ruimte is half leeg, alsof opa en oma onlangs zijn overleden en er wordt gewacht op de ophalers van de kringloopwinkel. De neus kriebelt. De geur van pijptabak is bijna tastbaar. Op de vloer valt een reparatie aan het tapijt op. Er is op die plek ooit een glas wijn gevallen, weet de gids. Juliana had een zuinig karakter. In plaats van een compleet nieuw tapijt te laten leggen gaf ze opdracht het bevelde stuk uit te snijden en te vervangen door een nieuw couponnetje.

Die doe-maar-gewoonmentaliteit was een karaktertrek van Juliana. Zo is ook de uitstraling van de leefruimten waar het gezin van Oranje verbleef. Bernard noemde Soestdijk niet voor niets een krakemikkig paleis.

Meer dan honderd personeelsleden waren er in dienst; een druk op de knop aan de muur of op tafel was genoeg om ze op te trommelen. En dan zijn er die grote doorzonramen! Ze konden automatisch volledig worden neergelaten, zodat het koninklijk paar zich bij mooi weer kon laven aan de grote Engelse landschapstuin. Dat ging goed tot dat een van de hondjes door zo'n raam ontsnapte en na een wilde achtervolging de dood vond door verstikking in een konijnenhol. Juliana hield het raam daarna op gepaste hoogte.

Na een paar uur weten we veel meer over Oranje. Onze fietsen met volgeladen accu's schieten weer in beweging. Juliana en Bernhard wuiven ons na, in de vorm van een bronzen beeld van Kees Verkade. Daar worden we vrolijk van. Via de zichtlijn vertrekken we.

HERMAN VAN VEEN

Soest suist voorbij. Molen Windhond ligt op de route. En landgoed Paltz, met het Herman van Veen

VROLIJK OP DE UTRECHTSE HEUVELRUG

Ik ben vandaag zo vrolijk, want we gaan cultuur snuiven op de Utrechtse Heuvelrug. Ik geef toe: soms ben ik wat neurotisch, psychotisch en chaotisch. Label en neogotisch. Maar vandaag dus niet.

Arts Center. Het is hier lieflijk. Muzikale duizendpoot Herman van Veen is onze gids. „Het landgoed is vergelijkbaar met een cordon. De bomen staan soldatesk in slagorde”, zegt hij filosofisch. „Het is jarenlang gesloten geweest voor publiek, sinds vier jaar is het open. Het bos is verwarrend veelzijdig.” Hij pakt een boek dat hij zelf schreef. Flora en fauna van de rode lijst, je vindt ze hier. Dwergviltkruid, rode dophei, zes soorten vleermuizen, vijftien soorten sprinkhanen, zandhagedissen en bijzondere dagvlinders. In het afgegraven dal ziet het rood van de bijzondere planten die op arme grond kunnen gedijen. De Bekende Nederlander zwijmelt.

Het uitzicht gaf de doorslag voor Van Veen's handtekening. In 2010 kwam de zanger-entertainer hier voor het eerst, toen het landgoed te koop stond. „We giechelden steeds harder over de onmogelijkheid om zoiets groots te kunnen kopen.” Na een fikse opknappbeurt – de zwammen groeiden tegen de muren – is De Paltz nu een expositieruimte met het werk van de eigenaar en gastexposanten en een theater waar jong talent kan gedijen. De entree is gratis.

Na een wandeling over het landgoed blazen witte olifanten het verhaalje uit. Krokodillen doen alsof ze dood zijn. Het wakkere eendje Alfred Jodocus Kwak moet ook ergens rondobberen. Een groep witte konijnen zit rechtop. Er zijn bijna geen konijnen meer in

Nederland, maar hier is een perceel ermee volgezet. Veel indrukken geeft het bos, waar het zo stil is dat het opvalt.

Neurotisch, psychotisch en chaotisch. Label en neogotisch. In zijn lied zingt Herman van Veen erover. Maar vandaag dus niet. De lunch is in het grote witgepleisterde huis, dat in Frans-electische stijl is gebouwd. Een carillon laat zich horen op het hele uur. Anne, het lied is herkenbaar. Daarna is het stil.

MILITAIR MUSEUM

Op de pedalen. Verder door het bos. Na de vredige momenten van deze dag zit het venijn in de staart van de 36 kilometer lange fietstocht op de Utrechtse Heuvelrug. Het Nationaal Militair Museum ligt onverwacht in de natuur.

In de grote zaal met 13 meter hoge, glazen muren poseren tanks, vliegtuigen en bijvoorbeeld een raketwerper. Voor liefhebbers van wapentuig en de militaire geschiedenis is het de plek om een dag lang zoet te zijn. Een dikke V1-bom scheert over onze hoofden. Een F16 ook, die ieder jaar een stukje verder naar beneden komt zakken door het rekken van de staalkabels waaraan hij hangt.

De kanonnen lijken op ons gericht. Leuk voor kinderen ook. Maak je eigen buskruit, vlieg in een F-16 simulator of schakel vijandelijke tanks uit. Boem! Oefenen, ook hier: jong geleerd, oud gedaan. Na een dag als deze ben ik nog behoorlijk vrolijk. Zo vrolijk was ik nooit.

Molen De Windhond (anno 2008) in Soest. Daaronder vanaf links: Herman van Veen op zijn landgoed De Paltz; paleis Soestdijk; de villa van het Herman van Veen Arts Center met café, terras en expositieruimte.

Mijn mooiste plekje

Langs de weg in Kirgizië. REIN HUITEMA, AKKRUM

Lake Louise, op de grens van de Canadese staten Alberta en British Columbia. Adembenemend.

FOKJE VOGELZANG, GRONINGEN

Kalimijn in Heringen aan de Werra, Duitsland.

HERMA HUIZING, EMMEN

Gekleurde slavenhuisjes in de wijk Bo-Kaap in Kaapstad, Zuid-Afrika. LUCAS KAMPS, SCHEEMDA

LUCAS KAMPS, SCHEEMDA

In de rubriek *Mijn mooiste plekje* laten lezers zien welke bijzondere plekken ze bezochten op reis in binnen- en buitenland. Inzendingen zijn welkom via: bijlagen@ndcmedia-groep.nl. Vergeet niet uw naam en woonplaats te vermelden. Bestanden graag minimaal 1 MB.